

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra DEN DANSKE SAG

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 62.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947087782992/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Den Danske Sag

det dunkleste Hjerte-Folk, kommer seent til Vidskab, og deels deri, at Danmark er blevet ved at være hvad Tyskerne alt kaldte det i Kong Valdemars Tid: et aabent Spisekammer for de Fremmede, og da isærdeleshed for sultne Tyskere, saa de saakaldte Danske Lærde har sædvanlig været fremmede og tiest Tyskere af Byrd og Blod, saa deres Lærdom og Vidskab maatte, netop fordi den artede sig efter hvad den var kommet af, blive fremmed i Danmark, og kunde aldrig opjøes, beundres og efterbes af Danskere, uden forsaavidt de deri saae »fremmed Stads«, og saalænge de ikke selv var kommet til folkelig Bevidsthed og følte haade Trang og Drift og Evne til at forstaae Menneske-Livet hos sig selv og vinde Oplysning til at benytte det saa fordeelagtig og fornøielig som mueligt.

V.

Jeg har fra Begyndelsen sagt, at den Danske Sag er i mine Øine ikke blot vores, ikke blot Danskernes, ikke blot Høinordens, men hele Menneskehedens og Christendommens, altsaa Vorherres Sag, og det Sidste, det som egentlig slaaer Hoved paa Sømmet, og er min Trøst selv under de mørkeste Udsigter, det er jo, paa den ene Side, hvad man i enhver Læse-Verden, som i denne Verden overhovedet, bryder sig mindst om, og er, paa den anden Side, i den saakaldte »Christenhed«, som ikke for intet har lignet sig selv ved »Noahs Arke«, snarest til Forargelse, som om jeg meende, at Danskerne var det allerchristeligste Folk, ligesom Kongen ad Frankerig, da der var En, hed den allerchristeligste Konge, men desuagtet bliver jeg ved min Tro og skal nu her stræbe tydelig at vise min Tankegang, i den Henseende, overladende det rolig til Fremtiden at vise, om jeg tænkte ret eller jeg tænkte feil.

Min Betragtning af Christendommen er nemlig hverken den graabroderlige eller den sortebroderlige, hverken den klosterlige eller den høikirkelige, hverken den keiserlige eller den pavelige, hverken den kapitelfaste eller den ledeløse, men nærmest den lutherske, som holder paa »Ordet og Troen«, Guds eget Ord og Hjertets egen Tro, som Summen af det Hele,

Den Danske Sag

og min Betragtning af Christendommen er først og sidst den menneskelige, der smelter sammen med den Guddommelige, saa vist, som efter Vorherres Tankegang, Mennesket ikke er skabt for Christendommens Skyld, men Christendommen er skabt for Menneskets Skyld. Blandt alt hvad der er godt for Menneske-Livet, er da Christendommen i mine Øine ikke blot det Bedste, men det eneste Gode, der kan baite, fordi Christendommen tager alting, baade Godt og Ondt, op fra Roden af, og har Magt til at overvinde det Onde med det Gode. Der staaer skrevet, at Kiærlighed gjør Næsten intet Ondt, og er det sandt om vor Menneske-Kiærlighed, saa lille, som den er, hvormøget mere da ikke om Guds Menneske-Kiærlighed, som jo Christendommen ret egenlig er kommet til Verden for at bevise, saa den tænder ligesaa lidt Baal paa Jorden til sine Modstandere, som den lader Ild falde ned af Himmelen over dem, den gjør kun ved dem, hvad vi, om vi er kloge, gjør ved alle dem, der forsmaaer og spotter vores Kiærlighed, den overlader dem til dem selv, og gaaer andensteds hen, hvor Kiærligheden savnes og Kiærligheden skattes, og der gjør den sit store Tegn, større end alle dem, Verden saae, da Vorherre vandrede og gjorde aabenbar de Blinde seende, de Døve hørende, de Stumme talende, de Spedalske rene og de Døde levende, thi det er det store Guds Kiærligheds-Tegn, naar i et syndigt Menneske-Hjerte, Egen-Kiærligheden, som er Kilden til al vor Synd og Elendighed, efterhaanden bliver som en udtørret Sø, og Menneske-Kiærligheden, der er her som en udtørret Brønd, bliver en Kilde i os, som springer til et evigt Liv.

At nu denne Betragtning af Christendommen ikke blot stemmer overeens med det første Johannes-Brev, men med hele den Apostoliske Skrift, det haade forudsætter jeg som en afgjort Sag og kan jeg see med mit Hjertes Øine, men det finder jeg ikke længer værdt at trættes om, da man med al saadan Trætte kun spilder Tiden og forbittrer hinanden Livet, medens det jo er klart nok, at skal de Mennesker, som føler, at Kiærlighed, og den alene, er baade Lovens Fylde og Fuldkommenheds Baand, og at det er denne Kiærlighed, vi alle fattes; skal de betragte Christendommen som et guddommeligt Gienløsnings og Saliggjørelses Værk for det faldne Menneske, da maae de ogsaa af Christendommen vente den vidunderlige Gienfødelse og Fornyelse af Menneske-Livet i Guds Billede, som uden Menneske-Kiærlighedens Opvækkelse og frugtbare Vext vilde ikke blot være det tomme Munds-